

אַריאל פֿון יגור

— אַריאל, וואָס טראַגסטו דאָס קינד
ווי דו וואָלסט געכאַפט עס פֿון פֿייער?
— נתן, פֿאַר דעם קינד — וויי און ווינד!
מיר האָבן באַצאַלט בלוטיק־טייער.
דער דיטש האָט זיין פֿאַטער אין טאַרף
דערטרונקען... די מאַמע דערשאַסן, —
דאָס קינד האָט געלעבט אויפֿן דאַרף
אַזוי ווי אין קלויסטער פֿאַרשלאָסן.
האָב איך עס פֿון שמד אויסגעקויפֿט,
דאָך וויינט עס מיט ייִדישע טרערן.

נאָך ביאָליסטאַק איז מען דעם באַן
באַפֿאַלן און אָפּגעשטעלט פּלוצים.
די וואַלד־רויבער האָבן, נתן,
דערהרגעט דריי יונגע חלוצים.
ביי איינעם געשפּילט האָבן בלוי
די אויגן, ווי ביי דעם פֿאַרן;
דער צווייטער געוויינט האָט אַזוי
אַז אויך נאָך אין רעגן איך הער עס.
דער דריטער האָט ניט אָפּגעווענדט
דעם פנים פֿון טויט — ניט פֿאַרשטעלט זיך,
און ווי פֿון אַ פֿענצטער וואָס ברענט
געזעגנט האָט ער מיט דער וועלט זיך...
זיי ליגן דאָרט נאַקעט ביים וואַלד
די שאַרבנס צעלעכערט פֿון קוילן,
זיי יאָגן מיך נאָך מיט אַ גוואַלד
ביי נאַכט אויף די וועגן פֿון פּוילן.

— אַריאל, אַריאל, דאָס קינד —
ווי וועסטו דאָס קינד איצטער ברענגען?
— נתן, כִּיבין זיין פֿאַטער אַצינד,

און איבער מיין האַלדז וועט עס הענגען,
ביז מיר קומען אָן קיין יגור,
דאָרט נעם איך אַראָפּ אים פֿון אַקסל,
און ס'וועלן זיין בלוטיקע שפור
פֿון גלות – פרדסים פֿאַרוואַקסן...

– אַריאל, יגור איז אין פֿלאַם,
אַריאל, יגור איז צעטראָטן,
יגור, אונדזער קיבוץ ביים ים,
מיט אַש און מיט בלז איז פֿאַרשאָטן.
דער ענגלענדער ברענט אונדזער ברויט,
מיט טאַנקען ער גייט איבער פֿעלדער, –
און ס'לויערט אויף אונדז דאָרט דער טויט,
אַזוי ווי אין פּוילישע וועלדער.

– נתן, זאָג דעם אמת מיר, זאָג:
מיין ווייב און די קינדער וווּ זינען?
נתן, איך בין מיד... נעם און טראָג
דאָס קינד – אָ, איר עופֿהלעך מינע!...

– אַריאל, האָסט שטיינער געזעצט,
אַריאל, האָסט זומפן געטריקנט,
די זאַמדן מיט שווייסן באַנעצט,
אַליין זיך געלייגט אַנשטאַט בריקן,
אַריאל, אַריאל, זי שטאַרק,
אין קאַמף מיטן שונא ניט מיד ווער,
געדענק, אַז דו שטייסט ווי אַ באַרג
אין מיטן אַראַבישן מדבר...

– נתן, ס'איז אַ שאַנד מיר, אַ שאַנד,
מיין שוואַך זיין און צווייפֿלען איין רגע,
כ'נעם ווידער דאָס קינד אויף מיין האַנט,
דערשווימען מוז איך צו די ברעגעס
פֿון ארץ־ישראל – געהיים,
און וועט מיך דאָס וואַסער פֿאַרשווענקען,
זאָל עס זיין ביים ברעג פֿון מיין היים,
אַז איך טויטערהייט זאָל ניט בענקען...
חלוצים, איר ליגט דאָרט ביים וואַלד
צעשאַסענע, עלנט און נאַקעט,

דער טאָג האָט זיך אָפגעשטעלט קאַלט
אין אַיער שוואַרצאַפּל... און ס'קראַקעט
די קראַ איבער אַיך... און דער ווינט
דערטראַגט מיר ביי נאַכט אַיער קלאַנג,
דאָך שווער איך אַיך: איך וועל דאָס קינד
קיין ארץ־ישׂראל דערטראַנגן.

לאָדזש, יולי 1946
די צוקונפֿט, ניו־יאָרק, אַפּריל 1947, ז' 201

אַריאל מיגור *

אַריאל,

מפני מה זה הילד נשא על כפיים,

כלום הצלת אותו מן האש?

יונתן,

תמורתו – אבוי לנו – ביוקר כפלים

הן שלמנו בדם וכאש.

גרמני את אביו באגם בוץ הטביע...

באמו הוא ירה שם בכפר.

והילד נשאר בה גלמוד ופגיע,

כמפקר ומברח במנזר.

רק פדיתי אותו מן השמד המקרי,

שישוב לעדת אבותיו;

ועל אף שהטבל בכר בילד נוצרי

יהודי הוא, וכן דמעותיו.

אחרי ביאלסטוק הרכבת עצרה,

התקפה מסבכי העצים,

רוצחי-יער, רעי, הם צרה צרורה:

בחמה הם הרגו שם שלושה חלוצים.

ורצדו אז עיני הראשון הכחלות,

כאדות ים כנרת באור השקיעות;

השני התמוגג בדמעות בדממה,

גם בגשם שוטף קול בכיו לי נשמע.

השלישי לא הליט מול מותו את פניו,

הוא נצב גלוי-עינים אל נוכח רוצחיו,

וכמו מחלון הבוער כמוקד

הוא נפרד מעולם מרשע ובוגד.

ערמים הם שוכבים שם בצל החרשה,

* השיר תורגם לראשונה לעברית על-ידי המשורר משה יונגמן. ראה: אריאל מיגור [שליחים], חוברת לזכרו של נתן בליז'ובסקי, הוצאת קיבוץ אפק, 1989.

ראשיהם נקובי כדורים;
ואני כה נרדף מאימת השלושה
בדרכים של פולין, בלילות הקרים.

— אריאל, והילד הזה, ידידי,
מה עכשיו? להיכן תסיענו?
— יונתן, יונתן, אין לו אב מלבדי,
על כתפי, על גבי אשאנו,
עד בואנו יחדיו לקיבוץ, ליגור,
שם, במקום פרדסים וכרמים,
אורידנו מגב, ואתי הוא יגור —
מי יתן ויגבר על זכרון הדמים.

אריאל, אריאל, ביגור להבות,**
רמוסה היא, פרועה, מפוררת.
הקיבוץ היושב לא רחוק מן הים
מכסה בעפר ועופרת.
את לחמנו שורף האנגלי הזועף,
שבטנקים פרץ את השער,
והמות גם שם מאים ואורב
כמו בפולין, בסכף של היער.

יונתן, אל תסתיר מעיני תהאמת:
אי אמצא את אשתי וילדי?
כבר עיפתי מדי מן העול הכבד —
שא הילד הזה במקומי — — אפרוחי!

— אריאל, הן עקרת סלעים לנפצם
והפכת בצות לכרים,
אף השקית חולות בזעה ובדם,
בגופך גם מתחת גשרים.
רק חזק ואמץ, ואל נא תתעייף
אל תרפה, הלחם בלביא,
הן נטוע אתה אל מול פני האויב
כמעוז במדבר ערבי.

** ב' 29 ביוני 1946, יום הידוע כ'שבת השחורה', ערכו כוחות בריטיים רבים חיפוש בקיבוץ יגור ומצאו שם את אחד ממחסני-הנשק המרכזיים של ה'הגנה'.

יוֹנְתָן, אֲנִי בּוֹשׁ וְנִכְלָם וְנִבְוֶה
כִּי נִכְנַעְתִּי – נִרְתַּע וְנִסְחַף...
אֶת הַיֶּלֶד אֶקַח וְאֶשָּׂא וְאֶמְשׁוֹף
עַד בּוֹאֵנוּ לַחוּף הַנִּכְסֵף
שֶׁל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל, וְנַחְתּוֹר בְּחִשְׂאֵי
בֵּין גְּלִים כְּבִדֵי־מִים קוֹצְפִים...
אִם אֶטְבֵּעַ – הֵן עֲדִיף לֵיד חוֹף מְגוֹרֵי,
בְּמוֹתֵי כְּבִימֵי הַיָּפִים...

בְּפִאתֵי סִבְךָ הַחֲרָשׁ רוֹבְצִים חֲלוּצִים
יְרוּיִים, עֲרֻמִּים, עֲזוּבִים;
וְהַיּוֹם שֵׁם קָפָא בְּצִנַּת הָעֵצִים
בְּאִישׁוֹן עֵינֵיהֶם... הַעוֹרְבִים
מְצַרִּימִים קִרְקוֹרֵם עֲלֵיהֶם... וּמִשָּׁב
מְלַחֵשׁ בְּאֲזְנֵי קִינְתָם, בְּכִי־הַלֵּיל,
וְנוֹדֵר וְנִשְׁבַּע אֲנִי בְּאֵן וְעִבְשֵׁיו,
שְׂאֵבִיא יֶלֶד זֶה לְאַרְצוֹ יִשְׂרָאֵל.

תרגם מיידיש שלום לוריא

לודו', יולי 1946